

Omgaan met kinderen met lees- en spellingsproblemen, ernstige enkelvoudige dyslexie (EED)

Uitgangspunten

- Het begeleiden van leerlingen met lees- en spellingsproblemen of dyslexie is onderdeel van het schoolondersteuningsprofiel van alle scholen van SPOVenray.
- Alle basisscholen van SPOVenray werken in deze begeleiding volgens de protocollen Leesproblemen en Dyslexie.
- Uitgangspunt bij de begeleiding is het handelingsgericht werken (HGW).

Hoofdpijnen van de protocollen Leesproblemen en Dyslexie

De Protocollen Leesproblemen en Dyslexie geven scholen concrete handvatten voor het vormgeven van beleid op het gebied van het signaleren, begeleiden en eventueel doorverwijzen van leerlingen met mogelijk dyslexie. Er zijn protocollen voor de verschillende jaarlagen.

[protocol-preventie-van-leesproblemen-groep-1-en-2](#)

[protocol-leesproblemen-en-dyslexie-voor-groep-3](#)

[protocol-leesproblemen-en-dyslexie-voor-groep-4](#)

[protocol-leesproblemen-en-dyslexie-voor-groep-5-8](#)

[protocol-leesproblemen-en-dyslexie-voor-het-sbo](#)

Doel van de protocollen Leesproblemen en Dyslexie

Met de protocollen kunnen leerkrachten en leesspecialisten in het basisonderwijs en speciaal basisonderwijs in een doorgaande lijn werken aan de signalering en aanpak lees- en spellingproblemen. Daarmee kunnen ze het lees- en spellingonderwijs voor alle leerlingen effectief inrichten.

Wat is Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED)?

“Dyslexie is een specifieke leerstoornis die zich kenmerkt door een hardnekkig probleem in het aanleren van accuraat en vlot lezen en/of spellen op woordniveau, dat niet het gevolg is van omgevingsfactoren en/of een lichamelijke, neurologische of algemene verstandelijke beperking.”

(Stichting Dyslexie Nederland (SDN), 2008, 2016)

Voor uitgebreidere info:

[dyslexie](#)

Onderzoek naar EED

Sinds 2009 bestaat er een vergoedingsregeling voor gespecialiseerde dyslexiezorg voor basisschoolleerlingen met ernstige enkelvoudige dyslexie (EED). Dit houdt in dat ouders het dyslexieonderzoek en de dyslexiezorg niet zelf hoeven te betalen, maar geheel vergoed krijgen. Sinds 2015 zijn de gemeentes verantwoordelijk voor de dyslexiezorg, zowel voor diagnostiek als behandeling. De gemeente waar een kind ingeschreven staat, is de verantwoordelijke gemeente voor deze zorg. Wanneer een kind binnen de EED-regeling valt, dan wordt het onderzoek door de gemeente vergoed.

Welke kinderen komen in aanmerking?

Wanneer de extra begeleiding van school voldoende is geweest (op ondersteuningsniveau 1, 2 en 3) en het leerlingdossier op orde is kan een leerling worden doorverwezen naar de zorg. Het onderwijs onderbouwt de ernst van het lees- en/of spellingprobleem door aan te tonen dat er sprake is van een ernstige, hardnekkige achterstand. Dit houdt in dat de school aantoont goed onderwijs en intensieve begeleiding geboden te hebben die voldoet aan kenmerken van effectief onderwijs (zie tabel 1) en dat een leerling desondanks zeer lage lees- en spellingscores behaalt op 3 achtereenvolgende meetmomenten (concreet: Woordlezen: V-(min)score of E-score (laagste 10%) OF Woordlezen: V-score of lage D-score (laagste 20%) en Spelling: V-(min)score of E-score (laagste 10%). Al deze informatie wordt vastgelegd en beschreven in het leerlingdossier.

Met dit leerlingdossier vragen ouders een onderzoek naar EED aan bij een externe instantie die een raamwerkovereenkomst heeft bij de gemeente Venray (bijv. BCO, Opdidakt).

Niet alle kinderen met lees- en of spellingsproblemen komen in aanmerking voor een dyslexieonderzoek. Indien ouders het, om persoonlijke redenen, dan toch wenselijk vinden dat er onderzoek gedaan wordt is dat voor eigen rekening van de ouders. Scholen erkennen alleen onderzoeken die gedaan zijn door gezondheidspsychologen, conform het protocol.

Voor uitgebreidere info:

[leidraad-vergoedingsregeling-dyslexie-van-onderwijs-naar-zorg](#)

Tabel 1

uit: Leidraad vergoedingsregeling dyslexie van onderwijs naar zorg: doorverwijzing bij een vermoeden van dyslexie

Ondersteuningsniveau	Stap	Verantwoordelijke	Aanbod
<u>niveau 1:</u> Goed lees- en spelling- onderwijs in klassenverband	1. Kwaliteit instructiegedrag en klassenmanagement 2. juist gebruik van effectieve methodes 3. gebruik leerlingvolg- systeem	Groepsleerkracht	Groepsaanbod
<u>Niveau 2:</u> Extra zorg in de groepssituatie door de leerkracht (zwakste 25% van de leerlingen) Leerlingen die op de minimumlijn scoren	4. vaststellen van potentiële uitvallers en voldoende differentiatie in de klas	Groepsleerkracht	intensivering van lees- en/of spelling onderwijs door uitbreiding van instructie- en oefentijd (hier staat geen voorgeschreven tijd voor)
<u>Niveau 3:</u> Specifieke interventies ondersteund door de lBer in de school (zwakste 10% van de	5. vaststellen van leerlingen met ernstige lees- /spellingproblemen en instructie individueel of in kleine groepjes	Groepsleerkracht en lBer	In totaal 60 minuten per week begeleiding (individueel/max 4 leerlingen)

leerlingen) Leerlingen die onder de minimumlijn scoren	6. vaststellen van de achterstand en hardnekkig vermoeden van dyslexie		
Niveau 4: Diagnostiek en behandeling door een zorginstituut (zwakste 4% van de leerlingen)	7. vaststellen van dyslexie (psychodiagnostisch onderzoek) 8. gespecialiseerde dyslexiebehandeling	Extern	Zolang diagnostiek nog niet afgerond is krijgen deze leerlingen aanbod op ondersteuningsniveau 3. Als er behandeling gestart gaat worden dan vallen ze onder ondersteuningsniveau 2.

Er is sprake van gestapelde zorg. Wanneer ON 3 wordt aangeboden gaat de zorg op ON 1 en ON 2 ook door.

Behandeling van EED

Na vaststelling van EED wordt ook de behandeling bekostigd door de gemeente (Jeugdwet). Deze behandeling wordt meestal uitgevoerd door dezelfde externe instantie die het onderzoek heeft gedaan. De school wordt over de inhoud van de behandeling geïnformeerd. Waar mogelijk oefent het kind ook op school en worden de leerkracht en intern begeleider van de school uitgenodigd bij de tussentijdse evaluatiegesprekken. De behandelingen worden op school uitgevoerd. Aan het einde van de behandeling volgt een eindgesprek en worden er handvatten gegeven aan ouders, kind en school om in de toekomst ook goed met dyslexie te kunnen (blijven) omgaan.

Voor uitgebreidere info:

[dyslexiebehandeling](#)

[na-de-dyslexiebehandeling](#)

Hulpmiddelen bij eindtoets

Wanneer er sprake is van een sterk vermoeden van dyslexie, maar het kind voldoet niet aan alle criteria voor onderzoek kan er mogelijk toch een beroep worden gedaan op inzet van hulpmiddelen bij de Eindtoets.

School kan hiervoor in overleg met de HGPD adviseur, waarna er op basis van de ontwikkeling over alle schooljaren wordt beslist of er hulpmiddelen worden toegestaan bij de eindtoets.

Voor alle overige cito toetsen gelden de afname regels die cito bepaald heeft (zie schema).

Wijze van afname				
Aanpassing	SP	RW	BL	TL
Afname digitale toets	+	+	+	X
Individuele afname	+	+	+	X
Teksts/ opgave voorlezen	+	+	X	X
Meer tijd geven	+	+	+	X
Extra pauze inlassen of taak opdelen in meerdere delen	+	+	+	X
Gebruik maken van afdekbladen	+	+	+	X
Afname van vergrote versie	+	+	+	X

Voor uitgebreidere info:

[toetsen-het-basisonderwijs](#)

Voortgezet onderwijs

De kans dat er kinderen zijn bij wie ondanks de goede zorgsignalering pas op een later moment in het V.O. dyslexie wordt ontdekt kan niet worden uitgesloten. Een mogelijke verklaring hiervoor kan zijn dat een aantal kinderen in de basisschoolperiode voldoende capaciteiten hebben om hun lees- en/of spellingsproblemen te compenseren.